

מספר שאלון : 011108	מספר יח"ל: 1	בגרות במקצוע: עברית – שאלון ב
כותבי פתרון הבחינה: שיר גרינברג מירי בן-עמרם	שעת בחינה: 13:00	תאריך בחינה: 18/6/18

פרק א – הבנת הנקרא

1. התופעה המתוארת בטקסט מס' 1 היא שהחברה בימינו אינה מקדשת ומעריכה את ניסיון החיים של המבוגרים, שבעבר ייצגו את החוכמה ואת הידע, והיוו מקור ליעוץ ולהתייעצות.

שתי סיבות לכך:

- ותק גורם לאדם להיות ביקורתי יותר, זהיר וחשדן, תכונות שאינן רצויות, ואילו בימינו התרבות מעריכה התנסות ראשונית, ילדות וילדותיות. אדם שמתנסה לראשונה בחוויות שונות גישתו יותר תמימה.

- עובד ותיק לרוב יהיה שחוק ועייף, וזה ישפיע לרעה על תפקודו.

2. כותב טקסט 2 מתנגד למשפט זה. לדעתו הניסיון הוא נכס: אדם "מייבין" הוא אדם מבוגר שהוא מקור לחוכמה ולהכוונה לצעירים.

3. הוכחות אפשריות :

שורות 12-13 : "אם כן כל אימת שתרגישו חסרי כיוון, בכל פעם שתרגישו שאתם "מתנדנדים" בין שני עולמות שונים, חפשו "מייבין" שמגלם את "העצמי העתידי" שלכם. מוטב שהוא יהיה מבוגר – מבוגר מאד – אם אפשר".

שורה 18 : "למה לא להתחיל בפעילות ישנה נושנה : לבקש את עצתם של קשישים? הרי לקשישים יש משהו שלשאר האנשים אין : הם חיו את חייהם".

שורה 19 : הם היו במקומות שאנחנו עדיין לא היינו בהם, ויכולים ללמד אותנו דברים שאי אפשר ללמוד באוניברסיטה".

שורה 20 : "אנשים שחיו חיים ארוכים יכולים להעריך טוב יותר מה "יעבוד" ומה "לא יעבוד", ולייעץ לאדם המנסה למצוא את דרכו בחיים".

שורה 21 : "הקשישים מביאים נקודת מבט מתקופה אחרת לבעיות העכשוויות שלנו ולהחלטות שאנו נדרשים להחליט".

שורה 22 : "התובנות שלהם עשויות לתרום לנו רבות".

שורות 22-23 : "אז מצאו מישהו שמשקף למיטב הערכתם את "העצמי העתידי" שלכם, והתייעצו איתו בנוגע לדרך שאתם שוקלים לצעוד בה. לא תתחרטו על כך".

כותב טקסט 3 מתנגד למשפט זה. הוא מציג יתרונות שיש לגיל המבוגר, כגון אינטליגנציה רגשית ואינטליגנציה חברתית שמשפרות עם השנים.

הוכחות אפשריות :

משפט 2 : "לגיל המבוגר יש גם יתרונות כמו אינטליגנציה רגשית ואינטליגנציה חברתית".
משפט 5 : "יש יכולות חשיבה שדווקא משתפרות בגיל המבוגר, למשל היכולת להבין מצבים חברתיים".

משפטים 7-9 : "לדברי מומחים, יכולת זו נובעת מאינטליגנציה חברתית ומאינטליגנציה רגשית המתעצמות עם השנים ומאפשרות לאדם הנקלע לדילמה חברתית להעריך את המצב

ביישוב הדעת, להתאים לו תגובה רגשית הולמת ולהחליט החלטה מושכלת".

(ייתכנו תשובות נוספות.)

3. א. באמצעות עובדה זו מביע הכותב הסתייגות, על מנת לחזק את טענתו (הטענה כי האינטליגנציה החברתית והאינטליגנציה הרגשית משתפרות ככל שהגיל עולה).

ב. (1) כותב טקסט 2 מבסס את עמדתו על סמך ניסיונם של אנשים מבוגרים, ואילו כותב טקסט 3 מבסס את עמדתו על סמך מחקרים ונתונים מדעיים.

(2) בעיניי עדיפה הדרך ה"מדעית". כאשר כותב מאמר מציג עובדות, מספרים, נתונים ומחקרים, הוא מגביר את האמינות של הטקסט, והקורא יכול להיות סמוך ובטוח כי הכותב בקיא בתחום, וכי הטקסט עצמו מהימן.

(אפשר גם להציג את העמדה השנייה – בתנאי שיופיע נימוק.)

4. א. פנייה לנמען\ שימוש בגוף ראשון, שאלות רטוריות

ב. דוגמה מטקסט 1: פנייה לנמען- "אגלה לכם סוד" \ "למי כדאי להפנות שאלות אלה לדעתכם?";

טקסט 2: "אם אתם מחפשים כיוון בחיים, נסו לדמיין את עצמכם בעתיד" \ "כל אימת שתרגישו חסרי כיוון, חפשו 'מייבין'... וכד'. דוג': מטקסט 1- שימוש בגוף ראשון- "אנו למדים אפוא כי הוותק כשלעצמו לא מהווה יתרון. דוג' מטקסט 2: "איננו יכולים לפגוש את העצמי העתידי שלנו". דוג' מטקסט 1: שאלה רטורית- "היתכן שוותיק הרופאים ימונה למנהל מחלקה רק על סמך הוותק שלו?" (יש דוגמאות נוספות). דוג' מטקסט 2: "למה לא להתחיל בפעילות ישנה נושנה: לבקש את עצתם של קשישים?"

פרק ב - תחביר

7. א. משפט I: מורכב

החלק העיקרי: נדרש שינוי חברתי עמוק.

משפט II: איחוי (מחובר)

האיבר האחרון: רק צעירים מעטים מבקשים את עצתם של מבוגרים.

משפט III: איחוי (מחובר)

האיבר האחרון: העבר כבר עבר.

משפט IV: מורכב

החלק העיקרי: התייעצו עם אדם מבוגר.

ב. משפט מס' 4 בעל חלק כולל (כיוון או תכלית בחיים = מושא כולל).

ג. משפט מס' 3 בעל נושא סתמי (נהגו).

ד. קשר לוגי במשפט 1: תכלית.

קשר לוגי במשפט 2: ויתור.

קשר לוגי במשפט 3: ניגוד.

קשר לוגי במשפט 4: תנאי.

ה. אף על פי ש / למרות שמבוגרים יכולים ליעץ לצעירים בנושאים רבים, רק צעירים מעטים מבקשים את עצתם. (מורכב)

או

למרות / חרף יכולתם של המבוגרים ליעץ לצעירים בנושאים רבים רק צעירים מעטים מבקשים את עצתם. (פשוט).

8. א. סוג הפסוקית :

- I : פסוקית מושא.
- II : פסוקית נושא.
- III : פסוקית מושא.
- IV : פסוקית נושא.
- V : פסוקית מושא.

ב. משמעות המשפטים תאבד. (אפשרות שנייה)

- I לא נדע מה מראים המחקרים, כי יהיה חסר מושא.
- II לא נדע מה התברר, כי יהיה חסר נושא.
- III לא נדע מה מדגים הניסוי, כי יהיה חסר מושא.
- IV לא נדע מה כדאי, כי יהיה חסר נושא.
- V לא נדע מה הסיקו החוקרים.

מושא הוא השלמה מוצרכת, שבלעדיה הפועל אינו שלם.

כמו כן, נושא הוא אחד מעמודי התווך של המשפט, ביחד עם הנשוא, וכשאחד מהם חסר אין משפט.

ג. המרת משפט 1 למשפט פשוט :

לפי מחקרים, לגיל המבוגר יש גם יתרונות : אינטליגנציה רגשית ואינטליגנציה חברתית.

9. א. משפט מורכב.

ב. הפסוקיות :

מפני שמה שהם יכולים ללמד את הצעירים כבר אגור ומתועד במכונות החכמות. (פסוקית תיאור מורכבת).

מה שהם יכולים ללמד את הצעירים. (פסוקית נושא).

- ג. הנשוא יוצא הדופן : אגור ומתועד : זהו נשוא כולל.
ד. הנשואים הנוספים במשפט הם מסוג נשוא מורחב.
ה. (1) הנשואים :
- הולכת ומזדקנת
- הולך ופוחת

(2) המשמעות של נשואים אלה דומה למשמעות הנשוא "הולכים ומאבדים" בכך שכולם מציינים תהליך שקורה ככל שעובר הזמן (מזדקנת עם הזמן, פוחת עם הזמן, מאבדים עם הזמן).

10. א. משפט 3 יוצא דופן – משפט מורכב.

ב. משפטים פשוטים.

ג. I. תיאור

II. לואי

III. תיאור

IV. תיאור

V. מושא

ד. במשפט VII.

11. א. (1) הביטקוין, שהוא מטבע דיגיטלי בין-לאומי, אינו מנוהל על ידי ממשלה או בנק.

או

הביטקוין, שאינו מנוהל על ידי ממשלה או בנק, הוא מטבע דיגיטלי בין-לאומי,

(2) הביטקוין, מטבע דיגיטלי בין-לאומי, אינו מנוהל על ידי ממשלה או בנק.

ב. I. השיבוש : שמגיעים

התיקון : כשמגיעים / כאשר מגיעים (מילת שיעבוד של זמן).

II. שיבוש : שנה שעברה

תיקון : בשנה שעברה

III. שיבוש : במידה ו

תיקון : אם (במידה ש – מתאר מידתיות, לא תנאי).

IV. שיבוש : כמובן ש

תיקון : מובן ש (אין לצרף להסגר מילת שיעבוד), או : להוריד ש' השעבוד ולשים פסיק אחרי ההסגר "כמובן".

פרק ג – מערכת הצורות

12. א. יכולים, אגור, למדים = בניין קל.

ב. תודעה, מועיל, מוקירה, יכולים, יתרון.

ג. התנסות- נס"ה, התרוממות- רו"מ.

ד. ללמד

ה. מודעות

13. א. לחיזוי

ב. למנות- מנייה, פיעל. להפעל- יע"צ, נפעל. לדעת- יד"ע, קל. למצוא- מצ"א, קל. לדמיין- דמיינ, פיעל. להזדקן- זק"נ, התפעל.

ג. המציא, הזקין

14. א. נפטט- פיעל מאובחן- פועל, תשכתבי- פיעל, התערבבו- התפעל

ב. (1) גזרת עו"י- מעירות, מכוונת, נבין. גזרת נל"ה- רוצה, בנויה.

(2) פועל הנוטה על דרך השלמים : מכונת

15. א. ילד, עלם- משקל קטל. קטין, ישיש- קטיל.

ב. מתבגר, בוגר, מבוגר- שורש בג"ר.

ג. (1) תינוק = שורש ינ"ק

(2) הנקה, יניקה

ד. תינוק + X = משמעות הצורן : שם תואר

תינוקי + X = משמעות הצורן : שם מופשט / תכונה

16. א. משכל + שכל = שכ"ל ;

ידע + מדע = יד"ע,

הבנה + תבונה = בי"ן / בו"נ

ב. (1) פקחות- נוצרה בדרך של בסיס וצורן סופי.

(2) שורש ומשקל.

(3) ידע- משקל קטל, מחשבה- משקל מקטלה, משכל- משקל מקטל, מדע- משקל מקטל, הבנה-

משקל הקטלה, הגיון- משקל קטלון, שכל- משקל קטל, תבונה- משקל תקטלה

ג. משנה, מצוה

